

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כב.

עין משפט נר מצוה

ה א מיי פ"ה מהלכות
סוכה הלוט' ע"כ סמג
עין מג סוכ' ע"כ ס' ס'
מלך ספ"ד:
ו ב ג ד מיי שם הלכה
לא עוש' ע"כ ספ"ד ה:
ז ה ו מיי פ"ו מהל'
וטומאת מת ה' ו:

לעני רש"י
שולח"א (שולח"ב).
קריש"ם (שבין קורה לקורה,
ומה עשייה התקרה).
טרי"ב. קורות הנג.

מוסף רש"י
קורה היצאה. להמיר
המנו ומנוה על רוח
פמח המנו מכותל לכותל
וה' אינה מנעת לפני
המכלס (לעיל י"ח).

רבינו חננאל (המשך)
[הנאה] באותה הקורה
עד הקורה של עליה
המכוונת כנגדה טמא. ואם
כל דבר המאהיל על אותה
(הקורה) [הטומאה] עד
לרקיע הכל טמא. אם היו
הקורות העליונות רחבות
כשיצאו האויר שבין
התחתונות ונתונות אותן
הקורות של עליה כנגד
האויר שבין קורות הבית,
טמא חתת אחת מהן,
חתת הקורות התחתונות,
הבית כולו טמא, אין
הקורות של בית מפיטות,
שהיו עליונות נתונות
באיר שבין קורות הבית,
וכשמאהיל על מקצת
מאהיל על הכל. ותני
עלה בתוספתא, כלומר
מפרש בבב"א, במה
דברים אמורים בומן שיש
בהן כקורות טפה, וביניהן
פוחת טפה, והקורות
העליונות כנגד הפוחת
טפה, טומאה חתת אחת
מהן הכל טמא. אבל אין
בהן טפה ולא ביניהן פוחת
טפה, טומאה חתתיהן
[תחתיהן] טמא, ביניהן
ועל גביהן טהור. אלמא
חבט רמי, אינו אמרינן
טפה לא אמרינן. וכן
טפה לא אמרינן. וכן
א"פ שקנה יורד מחבירו
יורד מג' טפחים, אמרינן
חבט רמי. ומקשי רב אשי
לרב כהנא, אינו דבמילי
אחריותא וזלתי הטומאה
כל היכא דליכא טפה לא
אמרינן חבט רמי, והתניא
בעירובין פרק מבוי קורה
היוצאה מכותל זה ואינה
נוגעת בכותל כר', עי'

קנה עולה וקנה יורד. שלח השוה את הסכך להשכיב את הקנים
זה אל זה אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך כך חתמה
מרוצה מלילתה ואשענין מתני' דלמרינן רואין כל שאילו היו
מושכין צוה היתה לילתה מרוצה מחמתה כשרה כך פירש
הקונטרס. משמע לפירוש דכשיש
צין זה לזה שלשה דפסולה לאצני
היינו מטעם חמתה מרוצה מלילתה
ולא יתכן דכיון דלוי קיימה חמה
צראש כל אדם היתה לילתה מרוצה
אין לפסול בשביל חמה הצא מן הצד
באלכסון ועושה אותה חמתה מרוצה
אלא היינו טעמא משום דלא חשיב
סכך להטרכך כי האי גונא כשיש צין
זה לזה שלשה דלוי כי ליכא שלשה
לכבוד דלוי והכל אחד:

קורות הבית והע"ייה. משנה
היא נמסכת אהליות פרק
י"ז ותני עלה דרייתא היא כך היא
שנויה במוספתא דאהלות צמה דברים
אמורים בזמן שיש ט' ציניהן פוחת
טפה אצל צין ט' ציניהן פוחת טפה
וטומאה תחתיה טמאה טמא על
גביהן וציניהן טהור ציניהן או על
גביהן כנגדן עד לרקיע טמא ותחתיהן
טהור ד"א בזמן שיש צהן פוחת
טפה אין צהן פוחת טפה טומאה
בזקעת ועולה בזקעת ויורדת
והשתא הך דרייתא אסיפא דמתניתי
קאי שהעליונות צינן תחתונות
דכשהתחתונות אין צין זו לזו פוחת
טפה נמצא דעליונות אין צהן פוחת
טפה שהן צינן תחתונות הלכך
כשיש טומאה תחתונות תחתיהן
טמא שכל אחת ואחת מציאה טומאה
על כולה הואיל ויש צרצרה טפה
וציניהן טהורות כיון דאין צעלינה
רוחצ טפה לא אמרינן חבט רמי
לימשך האויר שבין התחתונות כסתום
ועל גבו נמי טהור דחולצת צפני
הטומאה דכיון דיש צו צרוחצו טפה
והדר קאמר ד"א דמציאות טומאה
וחולצין כשיש צרצרה של תחתונה טפה
אצל צין צרצרה טפה צין שהטומאה
תחתיה צין שהטומאה על גביהן
כנגד הטומאה טמא ומן הצד טהור:
הא

מתני' סוכה המדובללת ושצילתה מרובה
מחמתה כשרה המעובה כמין בית אע"פ
שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה:
גמ' מאי מדובללת אמר רב אסוכה ענייה
ושמואל אמר דקנה עולה וקנה יורד רב
תני חדא ושמואל תני תרתני רב תני חדא
סוכה מדובללת מאי מדובללת מדולדלת
שצילתה מרובה מחמתה כשרה ושמואל
תני תרתני מאי מדובללת מבולבלת ותרתני
קתני סוכה מבולבלת כשרה וצילתה מרובה
מחמתה כשרה אמר אביי גלא שנו אלא
שאין בין זה לזה שלשה טפחים אבל יש בין
זה לזה ג' טפחים פסולה א' אמר רבא דאפילו
יש בין זה לזה שלשה טפחים נמי לא אמרין
אלא שאין בגגו טפה אבל יש בגגו טפה
כשרה דאמרינן חבט רמי אמר רבא מנא
אמינא לה דכי אית א' ביה טפה אמרינן חבט
רמי וכי לית ביה לא אמרינן חבט רמי דתנן
קורות הבית והעלייה שאין עליהם מעזיבה
והן מכוונות טומאה תחת אחת מהן תחתיה
טמא בין התחתונה לעליונה ביניהן טמא
על גבי העליונה כנגדה עד לרקיע טמא
היו העליונות כבין התחתונות טומאה
תחתיהן תחת כולן טמא על גביהן כנגדן עד
לרקיע טמא ותני עלה א' בד"א בזמן שיש
בהן טפה וביניהן פוחת טפה אבל אין ביניהן
פוחת טפה טומאה תחת אחת מהן תחתיה
טמא ביניהן ועל גביהן טהור אלמא כי
אית ביה טפה אמרינן חבט רמי וכי
לית ביה טפה לא אמרינן חבט רמי
שמע מינה יתיב רב כהנא וקאמר להא
וכל היכא דלית ביה טפה לא אמרינן
חבט רמי והא תניא קורה היוצאה
מכותל זה ואינה נוגעת בכותל זה וכן שתי
קורות אחת יוצאה מכותל זה ואחת יוצאה

מכותל זה ואינה נוגעת זה בזה פחות משלשה אינו צריך להביא קורה
אחרת שלשה צריך להביא קורה אחרת רבן שמעון בן גמליאל אומר
פחות

היינו ומניחין הנסרין מקורה לקורה כמין תקרת עלייה: שאין עליהם מעזיבה. ולא נסרים ומעזיבה
לאו דוקא נקט אלא דסתם היכא דליכא מעזיבה ליכא נסרים: והן מכוונות. העליונות מכוונות כנגד התחתונות ומאהילות עליהן: טומאה
סתם אחת מהן. תחת אחת מהתחתונות: תחתיה טמא. על פני כל אורח דיש צרוחצה טפה כדמפרש לקמן ומציאה את הטומאה וכל שאר
הצית מטה ומעלה טהור ואף כנגד אותה הקורה למעלה דהיינו צינה לצין העליונה א' ואין טומאה אלא תחתיה לזד: צין תחתונה לעליונה
ציניהן טמא. כל כלים שבין אותם השמים טמא שהעליונה מאהלת על הטומאה ומציאה את הטומאה על פני כל אורכה תחתיה: על א'
העליונה. ואם טומאה על העליונה: כנגד הטומאה עד לרקיע טמא. שהרי אין דבר חוץ הימנה ומעלה: א' היו העליונות צינן תחתונות.
שלא היו מכוונות זו כנגד זו אלא העליונות מכוונות כנגד האויר שבין התחתונות: טומאה סתם אחת מהן סתם כולן טמא. דלמרינן בכל
העליונות חבט רמי והשליכס צין התחתונות והיו כל הצית מקורה והיו אהל אחד וכדמוקי דברייתא שהיה רוחצ העליונות כשיעור אויר צינן
התחתונות: והני עלה. הכי גרסינן לה ד"א בזמן שיש צהן טפה ויש ציניהן פוחת טפה אצל צין ציניהן פוחת טפה טומאה סתם אחת
מהן תחתיה טמא ציניהן ועל גביהן טהור. ולא גרסינן אין צהן טפה. והכי פירושא ד"א דכולה מתניתי צינן טפה כשהן תחתונות
הללו טפה וציניהן פוחת טפה מתוקמא מתניתי שפיר דלמרינן חבט רמי כשהן מכוונות טומאה תחת אחת מהן תחתיה טמא וכו' לא דכיון
דיש צה טפה מציא את הטומאה וחוץ צפני הטומאה הלכך תחתיה טמא ועל גבה טהור. טומאה על גבה תחתיה טהור אפי' כנגד הטומאה
דחולצת. וכשאין מכוונות כיון דיש ציניהן פוחת טפה והעליונות רחצן כשיעור אויר צינן תחתונות כדקתני העליונות צינן תחתונות שהן
כנגד האויר וכשיעורן טומאה תחת אחת מהן תחת כולן טמא דלמרינן חבט רמי אצל צין ציניהן פוחת טפה נמצא שאין צרוחצו העליונות טפה
טומאה תחת אחת מהן מן התחתונות תחתיה טמא וכו' לא דלא אמרינן חבט רמי: ציניהן. צין תחתונות לעליונות א' כשהן מכוונות טהור
והוא דרין צשאין מכוונות שעל גבה טהור ותחתיה טמא דכיון דיש צה טפה מציאה טומאה לכל אורח תחתיה וחולצת צפני הטומאה לטהר
על גבה. ומאן דגרסינן אין צהן טפה טועה דאם כן טומאה תחת אחת מהן אין כל תחתיה טמא דאין צה שיעור להביא טומאה ואין על גבה כנגד
הטומאה טהור שאין צה שיעור לחוץ וטומאה על גבה כנגד הטומאה טמא ומתחתיה נמי טמא דטומאה בזקעת ויורדת שאין צה
שיעור לחוץ ובמוספתא (דהאלות פ"א) גרסינן בהדיא דכמה דברים אמורים פעם שניה וגרסינן הכי כמה דברים אמורים פעם
פוחת טפה אצל צין ציניהן כו': להא שמעא. דרצא: על פחות מארבעה כו'. רבן שמעון סבירא ליה פחות מארבעה לצד כולו דותחא:

מתני' סוכה המדובללת. לקמן מפרש לה צגמרא: ושצילתה
מרוצה מחמתה כשרה. ליכא לאקשווי תנינא חדא זימנא (לעיל דף
ג). שחמתה מרוצה מלילתה פסולה אינן דומות זו לזו דמיקשיא קשיין
אהדדי כדמרינן להו צגמרא ומשנינן: המעובה כמין צית. סכך
שלה עז מחד: גמ' ענייה. שיש
צכסה קנים מעט ויש צה אויר
הרכה אלא שאין צה שלשה ציחד:
קנה עולה וקנה יורד. שלא השוה
הסכך להשכיב הקנים זה אל זה
אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך
כך חמתה מרוצה מלילתה ואשענין
מתניתי דלמרינן א' כל שאילו היו
מסוככין צוה היתה לילתה מרוצה
מחמתה כשרה: א' רב סני
חדא. מדובללת ושצילתה מרובה
מחמתה אהלא סוכה קיימי: ושמואל
סני מתני' צתרי סוכות: רב סני
חדא. סוכה שהיא ענייה שהיא
מדובללת מדולדלת אס לילתה מרוצה
מחמתה כשרה: ושמואל סני פתני.
סוכה מדובללת כשרה דלמרינן רואין
ושצילתה מרוצה מחמתה מילתא
אחריתי היא דלשמעין נמי צכסה
ענייה שיש צה חמה אס לילתה מרוצה
כשרה: לא שנו. דשמואל דקנה עולה
וקנה יורד כשרה דלמרינן רואין:
אלא דאין צין זה לזה שלשה. דכל
פחות משלשה חדא היא: שאין בגגו.
צקנה העולה רחצ טפה ללא צה
אהל עליה לאקשווי ולמימר צה
חבט רמי השפל והשקן אותו על
האויר שתחתיו דהיינו נמי עין גוד
אחית אלא לענין מחילה דהוי חודה
יורד. ותרתני קתני במתני'
קנה עולה וקנה יורד,
ושצילתה מרובה מחמתה
כשרה. אמר אביי לשמואל
דאמר קנה עולה וקנה
יורד, לא שנו אלא אמרין
ביניהן ג' טפחים, אמרינן
כל פחות מג' לכותב דמי,
אבל יש ביניהן ג' טפחים,
פסולה. רבא אמר אפי'
אם יש בין זה לזה ג'
טפחים אם יש בגגו של
קנה העולה והיורד טפה
כשרה, מאי טעמא אמרינן
חבט רמי, כלומר דמי
העליונה כאילו הן לקמן
ולבוד הוא הכל. כדתנן
באהלות פרק י"ב קורות
הבית והעלייה שאין עליה
מעזיבה והן מכוונות, פ'
זו על זו אינה יוצאה
התחתונה מכנגד העליונה,
וביניהן בין בתחתונות ובין
בעליונות פוחת תחתיהן.
טומאה תחת אחת מהן
תחתיה טמא, כלומר
היא מפיטת ומאהלת על
הטומאה מלילות למעלה,
והצדין אויר הן ואינה
מאהילין. ואם הטומאה
היא נתונה על גבי אחת של
הקורות התחתונות דהיינו
ביניהן, כל דבר (המאהיל)

הגהות הב"ח
(א) גמ' דמי אית בה
טפה וכו' וכי לית
בה טפה לא אמרינן:
(ב) רש"י ד"ה קנה עולה
וכי דאמרינן רואין
כל שאילו וכו' וכשרה:
(ג) ד"ה רב סני ושמואל
וד"ה רב סני ד"ה א'
(ד) ד"ה תחתיה טמא
וכי לצין העליונה טהור
ואין טומאה: (ה) ד"ה
על גב העליונה: (ו) ד"ה
היו העליונות ד"ה טומאה
ה"ה: (ז) ד"ה ציניהן וכו'
ד"ה כשיש בהן פוחת
טפה אצל צין בהן פוחת
טפה טומאה בוקעת
ועולה טומאה בוקעת
ויורדת ה"ה:'

רבינו חננאל

[מתני'] סוכה מדובללת
ושצילתה מרובה מחמתה
כשרה. רב אמר מאי
מדובללת, ענייה מדולדלת,
וחדא קתני במתני'
והענייה שצילתה מרובה
מחמתה כשרה. ושמואל
אמר מאי מדובללת
מבולבלת, קנה עולה וקנה
יורד. ותרתני קתני במתני'
קנה עולה וקנה יורד,
ושצילתה מרובה מחמתה
כשרה. אמר אביי לשמואל
דאמר קנה עולה וקנה
יורד, לא שנו אלא אמרין
ביניהן ג' טפחים, אמרינן
כל פחות מג' לכותב דמי,
אבל יש ביניהן ג' טפחים,
פסולה. רבא אמר אפי'
אם יש בין זה לזה ג'
טפחים אם יש בגגו של
קנה העולה והיורד טפה
כשרה, מאי טעמא אמרינן
חבט רמי, כלומר דמי
העליונה כאילו הן לקמן
ולבוד הוא הכל. כדתנן
באהלות פרק י"ב קורות
הבית והעלייה שאין עליה
מעזיבה והן מכוונות, פ'
זו על זו אינה יוצאה
התחתונה מכנגד העליונה,
וביניהן בין בתחתונות ובין
בעליונות פוחת תחתיהן.
טומאה תחת אחת מהן
תחתיה טמא, כלומר
היא מפיטת ומאהלת על
הטומאה מלילות למעלה,
והצדין אויר הן ואינה
מאהילין. ואם הטומאה
היא נתונה על גבי אחת של
הקורות התחתונות דהיינו
ביניהן, כל דבר (המאהיל)